

Ehdotus A 1941/UHN
Käsittelijä Kestävä Pohjola -valiokunta

Mietintö, joka koskee jäsen ehdotusta kotiviljelyn lisäämisestä ja tukemisesta Pohjoismaissa

Kestävä Pohjola -valiokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suositaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että lisätään ja tuetaan kotiviljelyä Pohjoismaissa ja laaditaan kotiviljelyopas, jossa otetaan huomioon Pohjolan ilmastovyöhykkeet.

että käynnistetään työ soveltuvien lajien löytämiseksi yhteistyössä NordGenin kanssa kotiviljelyn tukemiseksi eri ilmastovyöhykkeillä.

että vahvistetaan pohjoismaista yhteistyötä kaupunkivihreän kehittämiseksi ja edistetään siten kotiviljelyä kaupungeissa.

Taustaa

Ruokahävikin torjuminen on tärkeää pyrittäessä vähentämään hiilidioksidipäästöjä ja luonnonvarojen haaskaamista. Syömäkelpoista ruokaa heitetään pois aivan liikaa. Syynä on se, ihmiset ovat etääntyneet elintarviketuotannosta eivätkä pysty enää arvioimaan elintarvikkeen syömäkelpoisuutta. Osa ruokahävikistä muodostuu tuotanto- ja kuljetusvaiheessa, kun alkutuotannossa hylätään tuotteet, jotka eivät vastaa kuluttajien odotuksia, ja kauppa puolestaan heittää pois kuljetuksessa vahingoittuneet tuotteet.

Pohjoismaiden neuvosto on jo tehnyt aloitteen päiväysmerkintöjen muuttamisesta, ja useissa elintarvikkeissa onkin nykyään merkintä ”parasta ennen, usein hyvää jälkeinkin”. Tarkoituksena on auttaa kuluttajia käyttämään tuotteita niin kauan kun ne vielä ovat hyviä.

Toivomme, että kotiviljelyn edistämistä koskeva ehdotuksemme auttaisi kuluttajia lähentämään suhdettaan elintarviketuotantoon ja arvioimaan paremmin elintarvikkeiden syömäkelpoisuutta. Se auttaisi ihmisiä ymmärtämään paremmin, miltä hedelmät ja vihannekset voivat näyttää, ja käyttämään sellaisiakin hedelmiä ja vihanneksia, jotka nykyään hylätään jo tuotantovaiheessa. Samalla hedelmien ja vihannesten kuljetustarve vähenisi.

Monilla Pohjoismaiden pohjoisilla menestymisvyöhykkeillä vihannesten tuonti on suuri kuluerä, johon liittyy myös hiilidioksidipäästöjä ja ruokahävikkiä. Vihanneksia ja hedelmiä voidaan kuitenkin viljellä valoisien kesien ansiosta, etenkin kasvihuoneissa tai kasvutunneleissa. Jotkut viljelylajikkeet selviävät muita paremmin viileillä menestymisvyöhykkeillä.

NordGen on merkittävä resurssi, jota Pohjoismaiden neuvosto voi hyödyntää lajikkeiden valinnassa, uudistamisessa ja saattamisessa kiinnostuneiden kansalaisten käyttöön asuinpaikkakunnan menestymisvyöhykkeen mukaan. Uskomme, että NordGen voisi myös laatia viljelyoppaan.

Tämä myös vahvistaisi NordGenin verkkokauppaa ja tarjoaisi siten uuden tulonlähteen.

Valiokunnan näkemykset

Valiokunta pitää konservatiivista ryhmää lukuun ottamatta ehdotusta tärkeänä ja toteaa, että tällä alueella on jo tehty pohjoismaisia aloitteita, joista esimerkkinä mainittakoon Reykjavíkin Pohjolan-talon World Garden -hanke. Pohjolan talo, NordGen ja Islannin W.O.M.E.N.-verkosto (Women Of Multicultural Ethnicity Network) tekevät siinä vihannesten, yrttien ja kukkien kotiviljelyyn liittyvää yhteistyötä. Lisäksi NordGen ja Reykjavíkin kasvitieteellinen puutarha tekevät yhteistyötä opetushankkeessa, jossa NordGen on toimittanut Reykjavíkin päiväkodeille ja koululuokille opetuspaketteja (ja siemeniä) ja lapset ovat viljelleet vihanneksia luokkahuoneissaan.

Pohjolan talo ja kasvitieteellinen puutarha ovat viljelleet esittelyhankkeessa samoja lajikkeita, ja ne ovat myös järjestäneet Se, så och smaka -hankkeeseen (Näe, kylvä ja maista) liittyviä tapahtumia ja työpajoja. Hanke sisältyy kestävän elämäntavan ohjelmaan. Valiokunnan mielestä on hienoa, että suunnitteilla on näiden aloitteiden ja kokemusten vienti myös muihin Pohjoismaihin.

Valiokunta katsoo, että kaupunkivihreän kehittäminen ja parantaminen voi edistää kotiviljelyä kaupungeissa ja ehkäistä luontokatoa, vähentää ilmansaasteita ja parantaa ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Konservatiivinen ryhmä äänesti ehdotusta vastaan perustellen sitä sillä, että politiikka ei voi ulottua kaikkialle ja että kotiviljely on asia, josta kansalaiset selviytyvät hyvin ilman politiikkaakin.

Kööpenhaminassa 5. syyskuuta 2023

Johan Andersson (S)
Tove Elise Madland (A)
Mats Wiking (S)
Per Husted (S)
Ola Elvestuen (V)

Bella Forsgren (vihr.)
Simon Holmström (HI)
Mariane Paviasen (IA)
Marianne Bigum (SF)
Staffan Eklöf (SD)

Rebecka Le Moine (MP)

Himanshu Gulati (FrP)